

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván hűzhoz küldve:

Egy évre . . . . . 3 ft 30 kr.
Hát hóra . . . . . 2 ft 30 kr.
Három hóra . . . . . 1 ft 25 kr.

Előfizetési pénzét postautalvánnyal küldhetők.

Éves számok 12 kr. árával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARSA.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos peit-sor egyszeri külföldi 1 kr. ketszeriért 6 kr. többszöriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) juttatandók.
Kéziratok vissza nem adandók.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.
vasárnap reggel.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Képviselő-választások után.

Barsvármegye közönsége alkotmányos jogának élénk gyakorlása mellett f. hó 28-án választá meg országos képviselőit.

Tulestünk rajta. Hála Isten! megkönnyebbülve ejtjük ki e nyugasztaló két szót.

Minde mellett hiányzik lelkünkben a tárgyilagos nyugalom; ereinkben — mint az üdülő lázbetegnek tagjaiban — bizonyos reszketegség cikázik.

Országosan ítélve a helyzetet: az ideai követválasztások kezdete, folyamata és vége egyaránt láz a s di a g n o z i s r a mutatott; fájdalom, ismételt ki kell jelentenünk —, hogy ideges rángatózása ez az alkotmányos érület elsatnyult szálainak.

S aggaszt főként azon meggyőződés, hogy e szibbadás a test minden tagjára kiterjed; nemcsak a választók alsóbb rendű nagy tömege tántorodik meg az alkotmányos jogoknak gyakorlatában, hanem még maga az értelmes közönség is inog az elvek terén s beköttött szemmel, összetett kezekkel várja, míg egyik, vagy másik, nem mindig a legérdemesebb, „ő n j e l ő t” beléje botlik.

Vagy nem ily elszomorító példáját látjuk-e Barsvármegye székhelyének esetében is, hol a legszerényebb tehetségek egyike szerzett magának mandátumot; hol a szabadelvű párt tömörülése ellen szövetkezik a nemzeti és függetlenségi párt s midőn e lelkes mixtum-kompozitum már-már kivívja a diadalt, jelöltjének visszalépése után — bizonyára politikai élvének hiu fenntartása mellett — felléptei a kormány-párt ellen a kormánypárt fejét, a miniszterelnököt, hogy labda-játékot üzzön annak a nevével, kinek ugyan ezen vármegye más választó-kerülete

egyhangu választás útján nyújtja át a képviselői mandátumot!

De hány kerülete van az ország-nak, hol megaczelosodott kormánypárti uri ember a pártonkívüli jelölt programjában benne hiszi a saját elveit, vagy különböző érdekek hatása alatt az ellenzék vezérférfiai k o r m á n y p á r t i t léptetnek fel politikai képviselőjükben?!

Ahol az intelligencia a maga valódi fogalmából és nemességéből eny nyit enged lealkudni s ennyire képes az elvűséget önként járomba nyitgözni: ott hiba van a társadalomban, ott beteg a nemzet-test.

E baj, betegség kórtünetei főként az alsóbb rendű, kevésbé művelt tömeg politikai magatartásában nyilvánulnak, melyben lépést tartani törekszik a műveltebbek ingadozó elvűségével, midőn ebből azt a veszedelmes vonzó példát meríti, hogy az önérdéket szabad is, jobb is elébe helyezni a közügynek, a haza szent ügyének.

Igy készülnek országszerte a tömegben a vótumok! S ezért korántsem a jelöltben keresendő a hiba!

Okai ennek maguk a választók, kiknek nagy részét — (tisztelet a kevés kivételnek) — a közöny, vagy demoralizáció folytán már csak a barátság, rokoni összeköttetés, vagy kézzel, marokkal fogható argumentumok által lehet a választási urnához vezetni.

Vajha társadalmunk e káros állapotának felismerése minél szélesebb körben felköltene a gyógyításra törekvők jó szándékát!

Mi reméljük! S e reményben üdvözljük vármegye képviselőit. Örködjenek ők felletünk lelkiismeretesen, erejüktől kitelhetőleg.

Megye képviselői — egynek kivételével — nem új tagjai a parlamentnek; egyesítve bírják mindama tényező-

ket, melyek az ország érdekeinek védelme mellett megyénk s választó-kerületeink jólétét biztosíthatják.

Ne feledjük el tehát képviselőink, hogy ők Barsvármegye képviselői; ne feledjük el, hogy midőn őket megyénk választó polgársága a képviselői állásra emelte — országos szempontok mellett — e megye választó-kerületeinek speciális érdekei is számításba vétettek.

Magas állásukból kifolyólag legtöbbet tehetnek érdekeink védelmében s bizton számíthatunk rá, hogy vezérek lesznek nemes céljaink kivitelében, hogy figyelemmel lesznek nemcsak az ország, hanem megyénk életére is; rá mutatnak bajainkra és segédkezet nyújtanak azok orvoslására!

Használják föl tehát ezen magas befolyásukat s ne feledjük el soha, hogy midőn ők országos képviselők, egyszersmind Barsvármegyének és választókerületeiknek is képviselői.

Tegyünk a népért.

A japok szöszékről, a honatyák parlamenti padokról, az újságírók lapokban, a nemzetgazdák szakmunkákban hirdetik és panaszojják, hogy földnépünk, a pár barázdas gazdaosztály végyeszélyben van, mert míg elemi csapások, sanyaruan termő évek látogatják folyton s apasztják jövedelmét évről-évre az adók, mindenféle közterhek és a nagyobb tőkével szemben vívott verseny sikertelensége alakjában rájuk nehezdedő terhek egyre sokasodnak felettük, s ez által helyzetük maholnap elviselhetetlen lesz.

A nagy közönség meghallgatja e beszédeket, ha éppen unja magát, elolvassa az erre vonatkozó cikkeket is, azután nem törődik velök tovább.

A ki kedvező viszonyok között van, az közönyös marad, mert sorsával ki van békülve, a ki pedig rászorúna, hogy az elpanaszolt bajok orvosoltassanak, mert azokban ő is szenved: az azért marad tétlen, mert

honfi minden jogokat élvezzen, a másikat pedig minden kötelességek terheljék — nem, ez nem szabadság, nem igazság! ez bitorlás, olyan, mint mikor egy erős megtámadó, 20 erőtlent vet ki tulajdon házából — és ha volt is idő, melyben a Haza folytonos hadai, a nemzet egyedül harczoló nemes osztályát, arra jogosíták fel — hogy a hon maradtakat kirekesztőleg adó alá vetette — azon idők most már lejártak, a Hon állása szilárdult — most már harc helyett béke, zavar helyett rend, és általában szeretets testvériség útján fel igazság felszontelte zászlóit — jogban, teherben, egyenlőségben öszve olvadnunk szükséges.

Nem uraim! nem, az előbbi állapot — többé meg nem állhatott — a Magyarok igaz Istege ezt többé nem tűrhette — intett az idő, hatalmas keze — és be kellett fogadnunk az alkotmány sánczai közé azokat, kik a vár kapujánál bebocsájtásukért oly sokáig esdettek — a teher, melynek mázsáit, gyenge vállak többé hordani nem bírták, szét kellett osztanunk — és így a Haza számolyánál közösen adóznunk.

Eme szent szavakban „mit magadnak tétetni nem szeretsz, azt másoknak ne tegyed”, fekszik kultsa a közös adózási rendszernek.

Tehát Nemesek! legyetek e szép szó igaz értelmében Nemesek! nem csak arany betűkkel írott papíron — de lélekben és tettekben is — fogadjátok nyílt karokkal azokat, kiket most már jogban s teherben a törvény csatolt keblünkhez, és kikkel egy nagy magyar neuzetté öszve forva, mint testvérek, közös birtokunkká vált szabadsá-

vagy nem ismeri a nyomorból kivezető utat, vagy gyengének érzi magát a kezdeményezésre. A kiknek végre lenne erejük segíteni, azok sajnálják feláldozni kényelmüket és így a kezdeményezést mindenki mástól várja.

Legtöbb az államra szeretne támaszkodni: s ezek nem vetnek számot azzal, hogy bár az állam sokat tehet e bajok enyhítésére, azt véglegesen csak a társadalom maga képes megorvosolni, egy hatalmasan felpezsdülő s szilárdan kitartó tevékenység által.

Földművelő népek vagyunk mi is; nálunk a kisbirtokosok és a szegény földnép helyzetének javítása oly imminens jelentőségű kérdés, mint a nyugat gyáriparu országában a munkás kérdés.

Mert mit tapasztalunk a népnél?

Sorsával és a fennálló intézményekkel elégedetlen s látva azt, hogy tőle csak vesznek el folyton, a nélkül, hogy helyette adnának is cserébe segélyt: hibáztatja a létező viszonyokat, melyek szerinte mindenkire nézve kedvezők és rája nehezülnek aránylag legnagyobb súlyal.

Tényleg úgy van, hogy az ő sorsával nem törődik senki, hanem csak akkor vesz tudomást róla, mikor az évnegyed közeledik s tőle az adót kell bekérni. Szükségében nem akad támasza, tanácsadója, hanem engedik menni a saját korlátolt esze után, mely igen ritkán képes öt okos tanácssal ellátni, mert egyrészt nem ismeri a boldogulhatás módjait, másrészt pedig hiányzanak is az állam és a társadalom közönye miatt azon intézmények, melyek őt a veszedelemből kiragadni lennének hivatva.

Igy aztán mit tapasztalunk?

Ha a fél, vagy negyedtelkes gazda megszorul, ha betegség teszi egy időre keresetképtelenné, vagy barma elpusztul; ha rosz termés vagy elemi csapás folytán oly helyzetbe jut, hogy árverés fenyegeti néhány talpalatnyi földet, házikóját, az uzsorás: kezébe adja magát, kik pillanatnyi zavarából oly aron segítik ki, hogy minden utána vesz.

A város messze van, tán nagy dologidő is állt be, mely akadályozza, hogy

gunkért küzdendünk — és velek kezét fogva hazánkért, királyunkért mint egy nagy család tagjai élendünk és ha kell halunk is.

Barsi honfiak.

B. J.

Az én álmom.

A multkor rólad álmodám,
De mit? . . . . . elhallgatom!
Álmomban téged láttalak,
De hol? . . . . . elhallgatom?

Csevegünk ketten édesen,
Miről? . . . . . elhallgatom!
S mily boldog voltam akkor én,
Mitől? . . . . . elhallgatom!

És ekkor irtam ezt a dalt,
Miért? . . . . . elhallgatom!
S az álom újra elfogott,
Nos hát? . . . . . elhallgatom!

Óh! mondjam-e hát szép neved?
De miért azt mondanom,
Nem kell azt néked kérdened,
Ha hallod e daltom!

R. J.

A ki másnak vermet ás, maga esik bele.

A viláért nem adta volna Lovas János, hogy mikor Gunyi cigány rezegtetta a nótát, ő léphetett ki elsőnek a „Verbung“-ra. Mikor összeülete kettős pengővel ellátott sarkantyuját, csak úgy zengett a korema udvara, mint harmóniára készített harang hangja. „Első legény vagyok Kavicsoson,” ezt csak ő mondotta. Ő intézkedett a táncrend fölött. Ő fizette a muzsikusokat a le-

TÁRCZA.

Adatok Barsvármegye történetéhez.*)

I.

Körlevel 1848-ból.

Midőn az 1847/8-iki országgyűlésen a köztcherviselés törvényerőre emeltetett s a hon valamennyi polgárának jogegyenlősége kimondatott, Barsvármegye nemeseihez a következő körlevel intézetett, mely valóban nemeslelkű áldozatkészségről tesz tanubizonyosságot. Most, midőn az elmúlt dicső kor emlékeit országszerte gyűjtögetik, alkalomszerű lesz ezen körlevel közlése, melynek szövege a következő:

Hazafini felszólítás.

Az emberi kebelbe Isten keze által beoltott igazság, melyet honunkban emberi kéz ápolni sokáig nem tudott, vagy nem akart, immár felvirult s győzött az örök igazság eme szövege „Ember, ki a Haza javában részesülsz, viseld annak terheit is, és te, ki a Haza terheit viseled, élvezd annak javait is” — ez ösvényen találkozzván az igazság emberei, kezet fognak egymással, t. i. nemes és nem nemes.

Midőn tehát a Hon gyűlésen öszszesereglett hon atyái, a megyékben kifejtett

szell m és akarat után is indulva, kimondák, hogy honunkban mindenki minden kö önbség nélkül, vagyona-hoz s bir okához aránylag, a Haza oltárán adózzék, nem tevének egyebet, mint az örök igazság szavait életbe léptették.

Ne borzadjunk tehát mi nemesek a közös adótól, mert azt, minek alapja igazság, az Ég hatalmas keze megáldandja.

De ön anyagi hasznunk is tőlünk adózást követel — nemde a földnek is adóznunk, mert azt szánják, vetjük, boronázzuk — de aztán hasznunkra aratjuk is, és termésével megtöltjük élet kamránkat — így az adó is, mit a Hon oltárára teendünk, dusan meghozandja gyümölcsét — mert hiszen mire, s mi ezétra fizetendünk? Hazánk felvirágzására, s ön magunknak számtalan szükségünk fedezésére, miker, az idővel nőttön nőttöket, az adózó nép maga fedezni többé nem bírhatott — és ha a föld melyett parlagon heverni engedünk, s nem művelünk buza helyett, nem mást mint borzong, bógáts és mácsongyát ad, hogy virulhat fel, e számtalan szükségünk betöltése után sóvárgó Haza, ha szükségünk fedezéséhez mi is, és így mindnyáján vállat vetve vagyópunkhoz aránylag nem járulunk?

Járuljunk eme áldozathoz annál inkább jó kedvvel és vidor kedelyel, mert nemzetünk oizalmát bíró felelős magyar miniszterünk minden fillérről mit a Hon javára adandunk, nekünk számolni tartoznak.

Uraim! a szabadság nem fekszik abban, hogy egy honfi mindent s mindenre, a másik semmit s semmire ne fizessen — hogy egy

*) E rovat alatt egy cikksorozatot indítunk meg, ebben lapunk egyik kiváló munkatársa úgy Barsvármegye, mint Léva város történelmére vonatkozó oly adatokat loacsát rendelkezésünkre, melyeknek közlése által míg egyrészt szolgálatot véltünk tenni a majdan megírandó monografiának, másrészt — kedves földünknek szíves közremunkálásából — olvasó közönségünknek nyújtunk egy-egy lapot őseink emlékezetéről. — Szerk.

ily hosszú utat tegyen, de meg a városban csak nagyobb pénzintézetektől vehetne kölcsönt, mely miatt kezeseket kellene szereznie, vagyona megbecsültetni, betábláztatnia és így oly hosszú processus után juthatna segélyhez, hogy mire azt megkapná, akkorra már tán romlása be is következett. De még egyéb is visszatartja attól, hogy ide forduljon. Egyszerű, korlátolt észlelő fél a nagy urakhoz menni, könyörgésével alkalmatlankodni; tartózkodóbb, semhogy a takarékpénztár ajtaján hetekig tartó habozás nélkül be merne lépni s fél is, hogy ott megcsalják, mert az ismeretlen urakban nem hisz, azt tartja róluk, hogy azok az ő eszén túl akarnak járni. Ezért így megy aztán a falusi szatócsoshoz, kőcsémeshez, vagy a jó ég tudja elősorolni még mi minden titulus alatt szereplő apró uzorához; ezt ismeri, találkodik vele mindennap, látja, hogy az barátságosan, biztatólag beszél vele s hamar adja azt a kis pénzt, melyre neki elegendő szükség van — és felveszi tőle bármily kamatra. Oly pénzhez jut, melyet pontosan nem kell fizetnie, hanem a lejáratkor még adnak is hozzá szívesen, könnyen jut segélyhez, nem szorongatják érte s így bőven költsékezik.

Mikor pedig fizetésre kerül a sor: úgy elszámol hitelezője, hogy akár a koldusbot, hoz folyamodjék. Akkor elkieseredik s bódító pálinkában keresi kétségbeesése orvosságát és a kicsapongó élet elszojtatja a munkától végkép, s így vagyonának utolsó romjai is a keresztes zsebébe kerülnek. És szomorú példáján nem okulnak még sem, mert alig van oly kisebb gazda, ki meg ne szorulna s annak gyors segélyt a mostani viszonyok között csak az uzorás ad, kinek hálojából menekülni nem tud, a ki egyszer belekerült.

Ezen segíteni kell, nemcsak a földet turó szegény nép, hanem a köz érdekében is. Egy józan életű, vagyonos, erkölcsös érzületű földmivelő-osztály képezheti ma nálunk az állami és társadalmi rend legszilárdabb alapját.

Alkalmat kell tehát nyújtani arra, hogy a nép anyagi helyzete javuljon, mert ez maga után vonja a gondolkodás világosságát, az érzések és kedély nemességét is.

Ha a nép látja, hogy sanyarúságában segítik — halás lesz. Ha munkája gyümölcsözők, helyzete annyira javul, hogy existenciája veszélynek nincs többé kitéve: az irigység, rosszakarát, büns gondolatok csirája kivész belőle és leghatalmasabb védője ő lesz annak az állami és társadalmi rendnek, melyben látja, hogy boldogulása lehetséges.

Oda kell ezért hatnunk, hogy a népet kiemeljük az anyagi romlás és erkölcsi méltóság hiányából.

Leghathatóbb eszköz erre a hitelszövetkezetek alakítása, melyek népszerűvé tételükkel és elterjesztésükkel leginkább a papoknak

lehet feladata. Bennök bizik leginkább a nép, ők ennek tanácsadói, vigasztalói nyomorúságában. Hivatásukkal nemcsak, hogy nem ellenkezik az ügynek élére állni, sőt joggal várhatja meg bárki tőlük, hogy ha hirdetik a boldogulás módját, ha jóra, nemcsak, erkölcsösségre serkentenek a templom falain belül, fáradozzanak azon eszközök megteremtésén az életben is, melyek által az említett célok elérhetők. Működésükben karöltve kell haladniuk a néptanítóval, kinek szintén feladata az élet számára hasznavehető, derek embereket nevelni.

A mint Anglia és Németország papjai megteremtették a két állam tulnyomó községeiben a hitelszövetkezeteket, úgy teremtsék meg a mieink is, ezáltal csak növelni fogják tekintélyüket, befolyásukat a népre, mert az akkor bennök nem csak lelki atyáit fogja látni, hanem anyagi gondviselőjüket is.

Magyarázzák meg a népnek a szövetkezetek rendeltetését, aztán igyekezzenek megnyerni az eszmének csak 20—30 tekintélyesebb, jellemes, becsületes embert: s annyi taggal a szövetkezet megkezdheti működését.

A 20—25 frtos üzletrészek, melyeket a tagok 4—5 év alatt heti tíz krajczáros betéteikkel befizetnek, már elégségesek arra, hogy ezzel kezdeni lehessen. Hitelük is fog lenni, mert ha a tagok üzletrészeik kétszeres összegig kötelezettséget vállalnak, a szövetkezet hitelezőivel szemben nem fog vonakodni egy intézet sem ekkora összeget náluk elhelyezni. Ha pedig a szövetkezet élén ismert, megbízható emberek állanak, a hitel ezenfelül is emelkedik.

Az 1—2 frtnyi beirattási díjakkal begyűlö tartaléktöke pedig biztosítékot fog nyújtani arra, hogy a szövetkezet szenvedhető anyagi károk esetében is tovább fenn állhasson. Juthatna még az által is pénzhez, ha az illető községben a tanító buzdítására iskola-takarékpenztárak állíttatnának fel, s a gyermekek ide beadott fillérei gyümölcsözőleg a szövetkezetnél helyeztetnének el.

Az igazgatóság tagjai közül elég lenne a pénztárnokot díjazni évi 100—120 frttal, melylyel az a heti néhány óra, mialatt teendőket kellene végeznie, eléggé volna díjazva. Így a kezelési költségek alig érezhető csekély összegre rugnának.

Az anyagi alap könnyen meg lenne teremthető és ezzel a kicsinynek látszó összeggel a jövőre nézve számíthatlan eredmények értenének el.

Fel szabadulnának a tagok az uzorások kezéből, nyereségre spekuláló pénzintézeteknek sem lennének kiszolgáltatva, hanem támaszkodnának teljes bizalommal a szövetkezetre, melynek célja nem az anyagi haszon, hanem a szűkölködők segélyezése, a törekvő emberek buzdítása. Azáltal, hogy kölcsönt csak a tagoknak ad, a falu majdnem minden lakóját bevonhatja magába, kik a heti pár krajczárt szívesen megfizetik az ebből reájuk

nézték a tánczosokat. Az asszonyokat úgy lehetett venni, mintegy bírálo bizottságot, mert azok, mindenkinek tánczát, magaviseletét higgadt beszélgetés tárgyává tették. Élethűen tudtak azok minden tánczos-félt lefesteni.

Ugy volt az Kavicsoson is. Mikor tánczoltak, a falu mozogni tudó népe mind nézte a tánczot. Ott ültek az asszonyok is. Nem kerülte ki figyelmüket a tánczos felek táncza, önviselete, nem még szemjárása sem. Mindent láttak, mindent tudtak, s a jót dicserétek, a rosszat pelengérré állították.

— Bizony ílkem, komámasszony — így szólott Somosiné, Gödriné komámasszonyához — sehogya se tetszik nekem Lovas Jánosnak magaviselete. Ugy látom, nagyon hetyke, lenéz, s urrá teszi magát a legények felett. Nagyon hitvány dolog az, mikor valaki azért kevély, elbizakodott, hogy a többiek bizalmából ő az első, ő az intéző, rendelkező. Hiszen hallottam a sz. székéből, hogy Jézus ezt mondta tanítványainak. „A ki ti köztetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok”. Neki tehát, mint elsőnek, példát kellene mutatni a szelidségre, alázatoságra, s ő mint kényur, úgy mutatja magát, azt mondja: „ugy lesz, a mint én akarom”, s akadályozza az ifjúságot a mulatságban.

— Igazsága van, kedves komámasszony! — szólott Gödriné. — Én a Lovas elbizakodásának, hetykeségének, büszkeségének még más okát is tudom. Tagadhatlan, hogy Gyönyör Lidi a legszebb leány a falunkban, s ő azt hiszi, hogy az a szép leány őt nagyon szereti, pedig csak nézze meg jól,

háramló hasznokért. És mivel kölcsönt csak józan célokra ad — minők gazdasági beruházás, elpusztult házi állatok pótlása, betegségben szenvedők családjának fenntartására stb., a könnyelmű kölcsönöktől visszatartja tagjait s megkövetelven tőlük, hogy pontosan fizessenek, mert ha nem, kizártnak a tagok közül, rászorítja adóssait a pontoságra, kötelességteljesítésre. Ha az adós tudja azt, hogy neki bizonyos időben fizetnie kell, okvetlenül igyekszik megfizetett munkával is kiteremteni a tartozást, tudja, hogy hitele megújítani nem fog csak kiváló méltánylást érdemlő esetben.

Igy minden tag megszokja a rendes pontoságot, mert hetenként mindig kell fizetnie üzletrészeiben, ha jogait elveszíteni nem akarja, s azért félre teszi mindig nélkülözhető garasait, hogy kötelezettségének saját érdekében eleget tegyen. Lassanként természetévé válik a munka, takarékoság és egész lényé átalakul. Tudja, hogy bármily kis összeget elhelyezhet hasznosan, ennek folytán azt a helyet, hogy mint most teszi, elpredálná, beteszi oda, hol még ily kicsiséget is elfogadnak, sőt fizetnek utána. Ma a kis heverő tőkék, a krajezások mind elkallódnak, s ezer szeresére, ha nem pálinkára kelnek el, hogy ez által az erkölcsi romlás, renyhesség és munkátlanóság hajlam pénzben vásároltassék meg.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1892. jan. 28.

A mai nap. — Fővárosi választások. — Befagyott elvek. — Apponyi Albert gróf. — A valutaszabályozás.

A mai nap dönti el a választások eredményét. Az ország legnagyobb részében ma mennek végbe a választások, s az a kvóta, mely ma a szavazó urnából kikerül, körülbelül azonos lesz a képviselőházi pártok alakulásának arányával. A főváros összes kerületeiben ma van a választás. Kavarognak a pártok s ott, hol nincs egyhangú választás, igen erős küzdelem folyik a szavazó urna előtt. Hol az egyik párt merlege billen fel, hol a másik párté. A kortesek aztán sietnek közölni az eredményt az ácsorgó néppel, mely végtelen éljenzéssel fogadja. Legrosszabb dolga van talán a libripensnek, a választási elnöknek, kinek ma hasonlónak kell lenni a köből faragott szoborhoz, mely mit sem érez.

Legerősebb a küzdelem a belvárosban, hol Podmaniczky Frigyes és Kaas Ivoiküdenek a mandatumért. A robogó fogatok alig győzik hordani a választókat. Mindkét párt erősen bizik annak, hogy övé lesz a palma. Nagy mozgalom van a Józsefvárosban, hol három párt is van, Berzeviczy Albert kormánypárti, Horánszky Nándor nemzeti és Halász Olivér függetlenségi programmal léptek fel. Ide parancsolták aztán a legtöbb katonaságot és rendőrséget.

Pedig hát a mai nap nem igen kedvez a választásoknak. A tegnapi után itélve, szép napos időt reméltünk és ime nehéz, szürke köd ereszkedett a főváros karcu tornyaira. Ember és állat valóságos hóparákat lehel. Valóban csodálni kell azt a türelmet, melylyel az utca népe kíváncsiságtól ösztönöz-

elve nézi a szavazókat, szállító fogatokat, megéljenze az ő pártbeli és kegyetlenül megabecselve az ellenségeit. A szavazóknak itt a fővárosban könnyű, mert az a jelölt ur dolga, hogy zárt kocsiában hordassa össze őket.

De azért annak, hogy ugyanezek melegeire ért a korteskedés, még jó szerencse, ha be nem fagynak az oly gyakran hangoztatott elvek. Az a köbányai polgár inkább nem szavaz, minthogy bejőjön s ott hagyja kényelmes, jól befűtött otthonát. No legalább a ki bukik, lesz alkalmas „exceptio temporis”, a már hogy az ő bukását csak az időjárás okozta, mert szavazói nem jöhettek a hideg miatt. Hej! azok a befagyott elvek de szépen felolvadnának egy pár kék vagy zöld hasu bankó melege alatt!

Országosra nagy a küzdelem. Mindenkik olyan eszközökkel küzd, a miyenekkel tud. Ilyenkor emelkedik igazán érvényre Machiavelli alapelve, hogy a cél szentesíti az eszközöket. Ez a melegevű olasz ép úgy gondolkozott, mintha csak szenttanuja lett volna egy ilyen választásnak, s abból vonta volna le következtetését az igazán barbár elvet.

Legnagyobb erőfeszítéssel indult a választások elé a nemzeti párt. Ennek a pártnak vezérének, Apponyi Albert csaknem valamennyi nemzeti pártú jelölt kerületét megfogadta, hogy őt erkölcsileg támogassa; szinte esolálatul olvassa az ember, hogy egyik nap Pozsonyban szónokol, másik nap már az ország másik határában Csikmegyében beszél. És így ment ez mindennap a nélkül, hogy ereje fogyott, vagy megtörtött volna. És bizonyára nem rajta múlt, ha a párt esetleg nem került ki a küzdelemből oly győztesen, a mint remélik.

A fővárosban a választások eredményeképpen irhatom, hogy azok a kormánypart győzelmével végződnek.

A mai nappal egyik napilap azt újságolja, hogy a mostani miniszterelnök Szapáry gróf e ejtése a legfelsőbb helyen el van határozva, s a jelenlegi kabinet csak addig marad, míg az új országgyűlés megnyílik. Akkor aztán átmeneti kormány veszi át az ország vezetését. Sőt azt is kockáztatják, hogy Apponyi Albert gróf most áll legközelebb ahhoz, hogy vele tárgyalások folytattassanak az új kormány megalakítására.

Mig az ország a választásokkal volt elfoglalva, az alatt Wekerle pénzügyminiszter és az osztrák pénzügyminiszter a valutaszabályozás ügyében nagyobb tanácskozással folytatták az osztrák-magyar bank igazgatóságával és a Rothschild-konzorciúmmal. Az ügy már a megvalósulás első stadiumába lépett, a mennyiben a terv kivétel ellen sehol sem találtak nagyobb ellenvetésekre. Most már csak a kellő mennyiségű aranybeszerzés és a megejtendő hitelesítés van hátra. Igen valószínű, hogy a szabályozás rövid idő alatt keresztül lesz véve, a mi nagy hatással lesz a pénz'ábra, s különösen mostani értékpapírjainkra.

A felett semmi kétség, hogy a pénzegység a frank lesz, vagyis újra a régi váltóban olvasunk. A rajnai márkánál a számítás kissé nehezebb s a Németbirodalmon kívül jóformán sehol sincs alkalmazásban. Ránk nézve azonban tökéletesen mindegy, akár váltóban, akár pénzben olvasunk, a főkérdés csak az, hogy legyen mit olvasni!

Fővárosi levelező.

tudja Lidi, azért szereti szívének teljességéből Árkost. És én ezret tennék egyre, hogy Lidit Árkos vezeti az oltárhoz.

Tudta Lovas is, hogy Lidinek viszonya van Arkossal, mert bármint vigyázott is, hogy Lovas Lidinel ne találja, még is többször találkoztak ott egymással.

A harag tíze lángolt föl Lovasban, mikor Lidit Arkossal együtt találta, s nem késelt az utcán tudtára adni.

— Hiába jársz ehez a leányhoz, mert az soha sem lesz feleséged.

— Azt a jövő mutatja meg. Annyit mondhatok, hogy ha szülei erőszakot nem használnak, s magára hagyják, hogy aboz menjen feleségül, a kit szeret, Lidi az én feleségem leend, mert engem szeret, s tudja, hogy nélkülem nem lesz boldog soha.

— Bizony nagy benned a tetszelgő önhietség, a fenhéjazó büszkeség, hogy ily határozottan mersz szólani Lidiről, kinek szívet, életkörülményeit nem ismered. Azt már én mondom, hogy az az én feleségem fog lenni. Azért hagyj fel minden további kísérlettel, csábítással, mert szelet vész és hiabavalóságot aratsz.

Árkos ezután fájdalmasan tapasztalta, hogy Lidivel soha nem tánczolhatott, elébb elvitték mindig tánczba, mint hozzájuthatott volna, de tudomására jött annak is, hogy Lovas tervszerűen kicsinálta a legényekkel, hogy ő Lidivel ne tánczolhasson, sőt a hozzájárhatást is elzárta előtte. Nem volt tehát egyéb hátra, mint a jövőtől várni orvoslát. Azt tudta, hogy Lidi őt mindenképpen felett szereti, azzal is tisztában volt, hogy anyagi

Utastás a miniszteri iskolalátogatók részére. Az 1876. évi XXVIII. törvényzikk értelmében a vallás közoktatási miniszter által kinevezett iskolalátogatók — legújabbán — Barsvármegye kir. tanfelügyelősege útján kimerítő utastást nyernek arra nézve, hogy a népoktatás előbbvitelére céljából főként mire terjeszszék ki figyelmüket. — E rendeletet több ny. ásaiban oly czélekből ismertetjük, hogy ez alapon az iskola-fentartók is kellő tájékozást nyerhessenek: Iskolalátogatók alkalmával az iskolalátogató meggyőződést szerez magának a következőkről: 1-ször. Az iskolai épület megtele-e az 1868. évi 38-ik t. cz. 27-ik §-ának, vagyis az iskolalátogató, a gyermekek létszámához mérten, egy tanteremre 80 gyermeket s minden gyermekre legalább is 150—120 □ méternyi helyet számítva, — elegendő számú, tágas, világos és könnyen szellőztethető tanteremmel van-e ellátva? 2-ször. Az iskolai tanterem be van-e kellőleg burkolva, a tanterem padokkal? 3-ször. Van-e szerelve a legszükségesebb tanszerekkel? u. m. fekete íróasztal, magyar fali óvasótábla, a beszéd értelemgyakorlatokhoz szükséges szemléltető képnyújtó, Barsmegye fali térképe s legalább Magyarország, Osztrák-Magyar Monarchia, Európa és a föld öt része fali abrosza, földgömb, számológép és végre a métermérték rendszer fali gyűjteménye. 4-ször. A község előjárósága a tanév elején összeírta-e a megye közigazgatási bizottságának 1890. évi 740. sz. utasítása értelmében a hitközséghez tartozó összes tanköteleseket és pedig külön a 6—12 éveseket, és külön a 12—15 éveseket, s a névsort az előjáróság a tanév kezdetén át szolgáltatja-e egy példányban a gondnoksnak vagy iskolaszéknek? 5-ször. Az illető iskolalátogató, vagy tanító és iskolagondnok vagy iskolaszék a mulasztók névsorát az előírt nyomtatványon a hét utolsó napján, vagy legkésőbb minden második hét végén bemutatja-e a községi bírónak? 6-ször. Van-e községi bíró a ki nem mentett mulasztásokért a hanyag szülőket, gyámokat és gazdákat a népokt. törv. 4. §-a értelmében megbüntette-e? 7-ször. A büntetésekből mennyi pénzt vett át a gondnok, vagy iskolaszék, és mire fordított az összeg? 8-ször. Meg vannak-e az iskolai rendtartáshoz szükségesek: A) jegyű felvételi, B) jegyű anyakönyvi és C) jegyű mulasztási naplók s azokat, az illető tanítók pontosan vezetik-e? 9-ször. Van-e iskolai könyvtár s céljának megfelelőleg kezeltetik-e az? 10-ször. Néptanítók Lapja? jár-e az iskolának, ha igen, számszerint rakva, rendben tartatik-e az? s ezenkívül milyen szaklap vagy folyóirat jár még az iskolának? 11-ször. Minthogy a népokt. törv. 48. §-a szerint a 6—12 éves gyermekek tanítására rendelt mindennapi iskolai tanítás 6 éven át hat tanfolyamot vagy csoportot foglal magában, a 12—15 évesekre nézve pedig három évre terjedő ismételt oktatás rendezendő, ennél fogva meggyőződést szerez magának arról is: vajjon a mindennapi iskolába járók fel vannak-e osztva külön 6 csoportra, és hogy az ismételnél megtartatik-e a téli hónapokban a heti 5 órai, nyáron pedig a heti 2 órai, vagyis vasárnapi oktatás? 12-ször. Megvizsgálja, hogy egy tanító vezetése alatt nincs-e több 80 gyermeknél? 13-ször. Szemmel tartja, hogy vegyes iskolában a fiúk el vannak-e egymástól legalább annyira különítve, hogy az egyik, nem az egyik, a másik nem pedig a másik oldalán szemben levő padokon üljen, s a lányok előadás alatt

helyzete is elsőseget ad neki Lovas felet, türe azért alázott helyzetét, mert hitte, hogy a jövő Lidi bíráásával igazságot szolgáltat neki.

Mig így mentek a napok és hetek, s a két szerelmes szív egymást nélkülözni kénytelenített, s e miatt mindkét szíven a bánat férgé rágódott, Arkos lecsüggesztett fővel, bánatos szívvel ballagván a határuton, azt vette észre, hogy Lidi könyves szemekkel állott előtte.

— Kedves Lidim! — szökölt bánatos elmélázásából felocsudva Arkos — örültök a szerencsének, hogy veled találkozhattam. Tudom, látod a hálót, mely kivettett, hogy megfogjon téged, de ismered a kicsinált tervet is, mely minket egymástól elválaszt. Én nem akarok koldus, béna lenni, az ellem felemelt kezek alatt, azért türom fájo szívvel nélkülözéset, de azért, ha te oly erős leszesz az én irántam való szeretetben, mint a mily erős vagyok én a te irántad való szeretetben, a jövőben győzni fogunk a pokol kapuin is. Könyeideben az igaz szeretet sugarai ragyognak, s azok látása, mint harmat a lankadó virágot, bánatos szívem fájdalmát enyhítik. Én szeretlek, szeretője lettem szép lelkednek. Szólj, hogy üdvözüljek, vagy elkárhozzam.

(Folyt. köv.)

a tanteremben fejjükre a kendőt letegyék. 10-ször. Megvizsgálja, hogy az 1868. évi 38. t. cz. 11. §-a értelmében előadtnak-e a következők tanteremre: a) hit- és erkölcsi, b) olvasás, írás, c) beszéd- és értelemgyakorlatok, d) fejből és jegyekkel való számolás és a hazai mértékek ismerete, e) nyelvtan, f) hazai földleírás, g) történet, h) természetrajz és természettan elemei, figyelemmel az elemődrá és vidékre, i) gyakorlati utmutatások a mező gazdaság és különösen a kertészet köréből, k) po gari jogok és kötelesek köv. ismertetése, l) ének, m) testgyakorlat különös tekintettel a katonai rendgyakorlatokra. 11-ször. Megvizsgálja, van-e minden gyermeknek a fentnevezett tantárgyakra tankönyve és a tanításhoz szükséges egyébféle tanszere (pala-tábla, írka, toll, iron s tinta)? s az órarend évenként megújítva s a gondnoksági vagy az iskolaszéki elnök által aláírva fel van-e függesztve a tanteremben? 12-ször. Megvizsgálja, hogy az állami és községi népokt. törv. 57. §-a szerint gondnoknak-e a hitfelekezeti körök és erkölcsi tanításáról? 13-ször. A felekezeti iskolákban előkéri megvizsgálás végett a tanítótól az illetékes egyházi főhatóság által a törvényrendelet alapján megállapított s aláírással ellátott tantervet és tanítási órarendet, valamint ugyanazon főhatóság által meghatározott s engedélyezett tankönyvek és tanszerek jegyzékét, s a népokt. törv. 45. §-a rendelkezései, ha a felekezeti iskolában más felekezethez tartozó növendékek is tanulnak, megvizsgálja, hogy azok meghatározott órákban saját hitfelekezeti gondoskodásából és felügyelete alatt részesülnek-e hit- és erkölcsi oktatásban? továbbá, hogy az 1879. évi XVIII. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott tanterv és miniszteri utasítások értelmében a nem magyar ajkú felekezeti iskolákban pontosan tanítják-e a magyar nyelvet? 14-ször. Megvizsgálja van-e az iskolának testgyakorló helye és gazdasági gyakorló terület, a falkolában nyerne-e oktatást a gyermek? és a falkola be van-e kerítve? 15-ször. Az udvar be van-e kerítve, van-e az udvaron fedett kut és a gyermekek számára szükséges árnyékszék, s ugy közegészségügyi, mint tűzrendőri szempontból az iskolai udvar nem esik-e kifogás alá? 16-ször. A szorgalomidő, falu helyen legalább 8 hónap, egy folyóban megtartatik-e? 17-ször. A rendes vagy segédtanító bír-e tanítói oklevéllel, illetőleg végzet-e képezdei tanfolyamot, s bírja-e oktató képességgel a magyar nyelvet, tagja-e az országos tanító nyugdíjintézetnek, kapja-e rendszeresen fizetését? esetleg mi akadályozza annak pontos kiszolgáltatását?

Különfélék.

— **Valasztások lefolyása Barsvármegyében.** — Egyhangú választással lettek megyénk országos képviselőivé: gróf Szapáry Gyula miniszter-elnök az újbányai kerületben, dr. Ámon Ede Körömczánynál; Klobusiczky János 1282 szavazattal Szapáry Gyula gróf 68 szavazata ellenében az ar-maróthi kerületben; Konkoly Thege Sándor 1649 szavazattal, Levatic Gusztáv 1630 szavazata ellenében a lévai választó kerületben. — Az ar-maróthi kerületben Odeschalch Arthur hg. a választás előtt 1—2 nappal lépett vissza s ez alapon ugy látszik ellenzéki érzelmi körökön — de nem komoly irányzatú eljárás mellett — jelölték gr. Szapáryt a választás pillanatában s így történt meg, hogy a miniszterelnök meggyőzően egyik választókerületben egyhangú választás mellett nyerte el a mandátumot, másik kerületben csak néhány szavazattal nyerte a választó polgároknak. — A pártok komoly mérkőzését tekintve, legérdekesebb volt a lévai választókerületben lezajlott képviselőválasztás. Közel negyedfelezer ember gyűlt össze városunkban, hogy alkotmányos jogát gyakorolja; hullámzott a szavazatok aránya az utolsó község Alsó-Virad leszavazásáig, a mely éjfélután 1 órakor lön befejezve s 9 szótöbbséget tüntetett fel Konkoly kormánypartii jelölt javára, mely a szám a záróra folyama alatt még tizzel növekedett. A nyugalom, daczára a választás természetéből kifolyó izgatottságnak, egy pillanatra sem volt megzavarva. S ezen megnyugtató körülmény a választási elnök pártatlan tapintatos eljárásának s a választó község józan mérsékletének köszönhető.

— **Bezárt templom.** Léva a kegyesrendiek templomát bizonytalan időre bezárták s abban az isteni tiszteletek tartását is megszüntették. Okot erre azon körülmény adott, hogy a templom mennyezetén nagyobb repedések támadtak, a melyek könnyen veszélyt hozók is lehetnének. Addig, a míg ez állapoton segítve nem lesz, a főgimnáziumi ifjúság vasár- és ünnepnapokon a szokásos 9 órai szent misére a plebánia templomába fog járni.

— **A lévai dalárda** — mint ezt már lapunk előző számban is jeleztük — f. évi február hó 13-án, Léva, az „Oroszlán“-vendéglő termeiben táncszal egybekötött dal- és zeneestélyt rendez, a melyre a meghívók már kibocsátattak. A rendező bizottság lapunk útján hívja fel mindazokat, a kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak volna, hogy ez iránt az egyet igazgatóságához forduljanak. — **Belépti díj személyenként 1 frt. — Kez-**

dete esti 8 órakor. — Jegyek előre válthatók Nyatrai és Társa könyvkereskedésében. — Az estély műsora a következő: 1. „Arany menyegző“ Müllertől zongora és zenekar kísérete mellett éneklő a dalárda vegyes kara. 2. „Vonós hármás“ Beethoven L-től 8-ik mű; hegedű, mélyhegedűn és gordonkán előadják: Becker Nándor, Farkas Ákos és G. öbl. Aador urak. 3. „Nepdalegyveleg“ éneklő: a dalárda vegyeskara. 4. Schumann: a) „Keri dal“ b) „Szökőkút“ c) „Esti ének“ zongorán előadják: Belesák László és dr. Karafiáth Mária urak. 5. Haydn: „XII-ik Symphonia allegrettoja“ zongorakísérettel. 6. „Farsangi-dal“ Machanektől; zongorakísérettel éneklő a dalárda férfikara.

— **Installáció.** Báthy László újonnan kinevezett lévai plebános — mint értesülünk — ma délelőtt 10 órakor tartja installációját a plebániai templomban, a mely alkalommal a zene- és énekkedvelők társasága Haschenek Szent Teréz című miséjét adja elő.

— **Az orsz. képviselőválasztások** eredménye tegnapi értesülésünk szerint a következő: 364 képviselő lett a két első nap megválasztva; ebből kormánypartii 205, nemzeti partii 63, függetlenségi 76, 48-as 12, pártönkivüli 8.

— **Papválasztás.** Selmecezbánya városa az elhalálkozás folytán megüresedett róm. kath. plebániái állomást az erre kegyuri joghatóságánál fogva hivatott városi tanács által f. hó 21-én tartott ülésében megéjtett választás alapján töltötte be. Plebánossá választott P o d h r a g y a y Pál garam-szölösi plebános, a kinek megválasztása városzerte nagy örömet keltett. — **Öszintén üdvözöljük** a derék plebánost megválasztása alkalmából!

— **Hány választó van Magyarországon?** A részint lezajlott, részint folyamatban levő orsz. képviselőválasztások alkalmával Magyarországon összesen 927,022 választó, vagyis az összes lakosságnak 6-12 százaléka, a férfialakosságnak 12-14 százaléka, más szavakkal tizezer férfi közül 1244 folyhat be az alkotmányos küzdelembe. Ha ebből a tizezerből felét a kiskorúakra leszámítjuk, akkor kijön, hogy Magyarországon minden negyedik férfi választó. A legnagyobb választó-kerület az országban a homonnai Zemplénum megyében, a hol 6009 a választók száma, a legkisebb Abrudbánya önálló képviselőválasztási joggal felruházott város, a hol 158 polgár választat képviselőt. A lévai választó-kerület, a szavazók számát tekintve, az országban a hatodik.

— **Az udvarias villám.** Flammarión Camil, a hirneves csillagász, egy felolvasásában konstatálta, hogy a villám — kimeli a nőket. 1854—1890-ig Franciaországban 5121 férfit vágott a villám és csak 657 nőt. Hogy mi ennek a tüneménynek az oka, semmiképen sem lehet megfejteni s így bizony fel kell tenni, hogy még a villám is — udvarias a nők iránt.

— **A varrógépek száma,** bár még alig 50 éve találták fel, ma már legalább 15 millióra megy s újabban évenként mintegy 1³/₄ milliót gyártanak. Az újabb gépek már oly tökéletesek, hogy lábmozgatásnál 600, gőzüzemű pedig 3500 öltést tehetnek egy perc alatt.

— **Egyetem Debreczenben.** A millenium ünnepét azzal a nagy tettel akarnák megünnepelni Debreczen közéletének vezéremberei, hogy egyetemet csinálnak a város híres kollegiumából. A jól hangzó szöveg megtalálta az utat a debreczeniek szívéhez s akadt már áldozatkész ember, a ki jelen-tékeny adományával vetette meg alapját a megvalósíthatásnak. Miklós Mózes debreczeni polgár ez, alapítványa pedig nem kevesebb, mint 31 ezer forint.

— **Házasodni akarók figyelmébe.** Az amerikai házasságokról és válá-okról sokat beszélnek. A legújabb az, hogy több vasuti társaság a vonatokon lelkeszt utaztat, kik az utazó község rendelkezésére állanak s az egyik vagonban rögtön össze is adják a házasodni akarókat. A vasuti társulatokat ezen intézkedésre az serkentette, mert a vasutakon sok ismeretségi történetik, melyek a legtöbbször muló ismeretségek maradnának lelkeszkek nélkül. A vasutak mentében különben akárhányszor megtörténik, hogy távirati uton rendelnek valamely állomáshoz papot s míg a vonat áll, a szertartás megtörténik és a tova robogó vonattal már egy bódog új pár utazik tovább.

— **Amerikába!** Amerika régóta megszünt az Eldorádó lenni, melyben a sült galambok berepünek az ember szájába. Sőt ellenkezőleg, a megélhetés napról-napra nehezebb a tengeren túl fekvő mesés világ-részen s a kivándorlókra legtöbbször a fekete nyomor várakozik ott, a hová a meg-gazdagodás reménye csalta ki őket. Leg-újabbán a New Yorkban megjelenő „A me-ri kai Nemzetör“ című lap, mely az amerikai magyarság érdekeit híven képviseli így ír a kivándorlás ellen: „Amerika sikos talaj a magyarnak, ide nem szabad jönnie, ha otthon pusztán száraz kenyere is van.“ E derék lapírtásunk megérdemelné, hogy minél többen olvassák Magyarországon. — Azok a kik a kivándorlás gondolatával foglalkoznak, sok olyan hírt találnak benne folyvást, mely eszükbe juttatja a szöveget: „A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely!“

— **RÖVID HIREK** — **Az elkezes-telesek** ügyében Rómából nem érkezett semmi javaslat a megoldásra Vasary Kólos hercegprímáshoz, hanem a primás felhatalmazást kapott alkalmas megoldás találására — **Párisból** azt a hírt írják, hogy ugy az odaváló, valamint a londoni Rothschild-haz kijelentette, hogy teljes erővel részt vesz az osztrák és magyar papírosértékek konverziójában és a valuta helyreállítását célzó művelet javára egész hitelét rendelkezésre bocsátja. — **A becsi hölgyek** egyelet alakítanak, hogy fölvegyék a harczt az élelmi szerek megdrágulása, vagyis azok megdrágítói ellen. Első sorban a mérszárosokra akar-nak pressziót gyakorolni, mi ha nem használ-ná, ugy kimondják hogy többé marhahúst nem vásárolnak. — **Konstantin nagyherceg,** az orosz uralkodó ház egyik tagja, a szerencsétlen véget ért II. Sándor czárnak öcsése e hó 25-én meghalt. — **Arvamegyéből** szomorú hírek érkeznek. Némely vidéken állítólag olyan nagy már az inség, hogy számos család forró vízbe habart zablisztból vagy porrá zuzott fakéregből készített kenyert eszik. — **London népessége** a mult év végével 4,421,661, Párisé pedig 2,344,350 lélekből állott. — **Oroszországot** e században igen sokszor sújtotta már az éhínség. A mostani már a nyolezadik. — **Amerikában** csupán az Egyesült Államokban évenként 18,000 millió gombostűt készítenek. — **Orth Jánosról** újra merülnek fel hírek s most azt mondják, hogy John Margareth név alatt él Chlében és politikai szerepet is játszik. — **Királynéknk gyászja.** Királynéknk edes anyja, Miksa bajor herceg özvegye, Ludovika hercegnő, e hó 25-én 84 éves korában, influenzából eredt tüdőgyulladás következtében meghalt.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Az étvágy apadásának oka. Leány-nevelő intézet szakácsnője a mérszárosok: Holnapról kezdve négy kilóval kevesebb húst hozzon! — **Mérszáros:** Talán elbávozott néhány növendék az intézetből? — **Szakácsnő:** Nem; hanem néhány szerelmes lett.

Már két év óta. Egy ur (egy 8 éves lánykát jóakarattal szemlélve): Kedves gyermek, jársz már iskolába? — **A kis leány:** Oh, már két év óta járok a — táncziskolába.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

Mindazon kedves rokonaink és ismerőseink, kik boldogult jó atyánk elhunytá alkalmából részvétükkel és kitüntető megjelenésükkel tájaldmunkat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez uton is halás köszönetünket.

Léva, 1892. január 25.

Koncsek-testvérek.

II.

A „Stefánia-árvaház“ részére az őszi gyűjtés alkalmával adtak még: Kincsek Imréné 20 krt, Gyuresek József bab, kukoriczát, Loveczki János babot, Nemesok Józsefné 10 krt, Danoki András babot, Teszák József krumplit, Baranyai István babot, és 10 krt, Bolemán László 1 frt, N. N. 1 frtot, Wilesek Salamon 40 krt, N. N. 20 kr., Poliak Adolfné 40 krt, Fischer Miksa harisnyákat, Kónya Pál 30 krt, Klon Manó 20 krt, Klein Ödön 2 liter rist, 2 kggr dara és káposzta, Goldbrunner Sándor 40 krt, Siesinger Lajos 25 krt, Goldstein Henrikné 30 krt, Händler Ignác 20 krt. N. N. 20 krt, Firtusz Mihály 1 frt, Lakterné, 1 frt, Levatic Mártonné 1 frt, Fridmana Mária 50 krt, N. N. 20 krt, Halassy Andrásné 1 frtot, dr. Pólya Józsefné 1 frtot, özv. Vietorisz Sándorné 1 frtot, N. N. 30 krt. Huberth Vilmosné 2 frtot, Leidenfrost Aurélné 1 frtot, Brach Margit 2 frt, Szeesányi Jusztá 1 frtot, Leidenfrost Emilia 2 frtot.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m.-mázunként 10 frt — kr, 10 frt 20 kr. Kétszeres 9 frt — kr, 9 frt 20 kr. Rozs 9 frt. 30 kr. 9 frt 50 kr. Arpa 5 frt. 6 frt 80 kr. Kukoricza 5 frt 20 kr 5 frt 30 kr. Bab 5 frt 50 kr. 6 frt — kr. Zab 5 frt — kr 5 frt 50 kr. Loncs 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Kólos 4 frt 50 kr. 4 frt 80 kr.

Nyilttér. *)

Szabad kézből eladó

Kis-Endréden alulírott nál 5 drb nehéz hizott sertés Poland-China-faj, több tenyész-sertés; továbbá 6 lórejű gőzeséplógép felszereléssel, s aratógép, 1 fűkaszalógép, 2 vetőgép, gabonaros-ták, 5 hármaseke és 14 Vidats eke.

Tarisch Antal.

* E rovat alatt közöltökért nem vállal felelősséget a — Szerk.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével“ szövetséges „Nagy-Kálnai mezőgazdasági előleg-egylet“ mint szövetkezet.

VAGYON.

Mérleg számla 1891. december 31-én.

TEHER.

	F. k. l. sz.	frt	kr.		F. k. l. sz.	frt	kr.
Készpénz maradvány 1891. december 31-én	63.	177	43	456 tag által jegyzett 661 darab üzletrészért á 50 frt	70. 71.	33050	—
Be nem fizetett üzletrészben	70. 71.	210	41	Tartalék alap 1891. december 31-én	72.	3762	69
Leszámitolt váltókban	68. 73. 85.	87989	03	Viszleszámitolt váltókban	76.	55601	—
„ kötvényekben	80.	12688	—	5%-kos betét számlában	78.	6100	80
Központi int. folyó számlában váltó	74. 81.	116	10	Központi int. folyó számlában jelzálog	75.	36	94
Felszerelésben a leírások után	31.	75	—	Előre beszedett kamat		936	22
Létesülésben	32.	25	—	Ez évi tiszta nyeresemény	84.	2480	29
Alapítási okiratban	33.	100	—				
Előre fizetett kamatok		586	97				
		101967	94			101967	94

A z igazgatóság:

Zlattenyánszky János, elnök. Báró Pittel Gyula, h. elnök. Sisak Gusztáv, Gunyits György, Salga András, Salga Mátyás, Urban András. igazgatósági tagok.

A felügyelő bizottság:

Id. Sisak Ferencz, elnök. Epölyi Ferencz, Spitz József, Berger Samu, Fleiser Tivadar, f. b. tagok.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 kr. kerül; helyezkedésben — a zakás megjelölésével — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadóvezető ad, ki leveleiben tudakozásra postabélyeg beküldésével azonnal válaszol.

Magas jutalékot fix fizetést előleget

adók mindenkinek, a ki sorsjegyek és sorsjegykönyveknek részletfizetés melletti árusításával foglalkozni kíván. 10-10 Fuchs H. váltóháza Budapest, Deák-Ferencz utca 12.

Domján Lőrincz 64-ik sz. háza a Hitel-intézet mellett, szabad kézből eladó.

CSIK JÓZSEF
 ez. és kir. kizárólag szabadalm.
 első szerémi portland-cement es vízhatlan mészgyár
 BEOCSINBAN.
 Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.
 Ajánlja a t. építész és építőmester munk. építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljárások, valamint a n. é. építő-közösség becses figyelmébe saját gyártmányu
Portland-cement és vízhatlan meszet
 melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek. 14. 35-1

Bécs, 1873. Erdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Zágráb, 1891. Díszoklevél.	Eszék, 1859. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél.
Páris, 1867. Bronz-érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék, 1875. Arany-érem.	Szeged, 1878. Erdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany-érem.	

Czélszerűségüknél fogva hazánkban leginkább elterjedt
eredeti GUBICZ ekéket
 jelenleg kizárólag
DETRICH GYULA
 ekegyára BUDAPEST Lipót-körut 30. sz. a.

Legjobb ekék a Gubicz-félék! Ovakodjunk az utánzatoktól!

készíti s folytonosan nagy készletet tart egy fagerendelyes egyes, valamint több vasú ekékben. Alkatrészekben és mindennemű talajmívelési eszközökben.

24 forintos { fakeretű kettős ekéje, mely az egyes eke taligája után használatik, mint kitűnő eszköz figyelmet érdemel.

Ajánlja kis { kitűnő szecsavágóit . . . 31 frttól feljebb
 gazdáknak { czélszerű repavágóit . . . 19 " "
 { a legjobb darológépet . . . 15 " "
 { czélszerű kukor. morzsolóit 3 " "

Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetük.

Csak Gubicz, Pesten feliratu ekék az eredetiek!

Melyik lapra fizessünk elő?
 Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesobb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés“ olvasói értesülhetnek első sorban. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Bár mely pártához tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés“-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világ rodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés“-nek e rovatával a versenyt kiállhatná. — S ezzel szemben ott van az „Egyetértés“-nek oldalakra teredő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólértesültség tekintetében utolérhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés“-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint **teljesen független lap** fölötté áll minden párt-érdekek és **csak az igazságot** szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításaink is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerelte meg a közelismerést mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés“ olvasói között minden pártból találunk híveket. — Az „Egyetértés“ **gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség**, az **iparos és vállalkozó** nem szorul többé idegen nyelvű lap a, mert az „Egyetértés“ **kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak** bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés“-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van s e miatt az „Egyetértés“ ma már nélkülözhetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, iparos és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés“ a legjobban informált lap Magyarországon. — A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közöltött bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés“ 3 speciális rovatát emlíjük meg, melyek országos hirre tettek szerf. Ezek: az **Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság**, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értdsülni**, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re,
 melynek előfizetési ára: **egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők.** Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés“ felős szerkesztője és kiadótlaj-donosa:
CSÁVOLSZKY LAJOS.
 Az „Egyetértés“ kiadóhivatala:
 Dalszínház-utca 1. szám.
 (Az operaházzal szemben.)

4. 52-3

2297/1891. szám.
Arverési hirdetményi kivonat.
 Az lévai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Haar Adolf parkányi lakos végrehajtónak Gyüle István térsai lakos végrehajtást szentelő elleni 13 frt 25 kr tőkekövetelés és jár. kielégítése iránti végrehajtási ügyében az árverést úgy az adós Gyüle István, valamint a társtulajdonos Gyülei Andrásnak a lekéri 41. sz. tjkvben A I 1 rdsz. alatt foglalt közös ingatlanokra és ott épült 40 öszezársi szamu lakházakra 54 sztabu csupá: az adós Gyüle Istvának az ugyanott A II 1-10 rdsz. a. foglalt ingatlanban és tartozékában való 1/2 rész tulajdoni jutalékára 820 sztabu, az ugyanott A III 1-19 rdsz. alatt foglalt ingatlanban és közös tartozékában való 1/2 rész tulajdoni jutalékára 820 sztabu továbbá úgy az adós Gyüle Istvának, valamint a társtulajdonos Gyülei Andrásnak az ugyanott A + 1 rdsz. a. foglalt közös ingatlanokra 154. sztabu, az ugyanott A + 2 rdsz. a. foglalt közös ingatlanokra 154 sztabu az ugyanott A + 3 rdsz. a. foglalt közös ingatlanra 120 sztabu, az ugyanott A + 4 rdsz. a. foglalt közös ingatlanokra 120 frtban ezenel megállapított kikéltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb meg-elölt ingatlanok az 1892. évi február hó 8-ik napján déli 10 órakor Lekér község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis a lévai 41. sz. tjkvben A I 1 rdsz. a. foglalt ingatlan után 5 szt. 50 kr. az ugyanott A II. 1-17 rdsz. alatt foglalt ingatlanok 1/2 része után 82. szt. az ugyanott A III 1-10 rdsz. alatt foglalt ingatlanok 1/2 része után 82 szt. az ugyanott A + 1 rdsz. alatt foglalt ingatlan után 15 szt. 40 az az ugyanott A + 2 rdsz. a. foglalt ingatlan után 15 szt. 40 sz. az ugyanott A + 3 rdsz. alatt foglalt ingatlan után 12 szt. végre az ugyanott A + 4 rdsz. a. foglalt ingatlan után 12 frt. o. értéket készpénzben vag. az 1881. LX. t. cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi rendeletek 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1891. évi a. g. hó 7-ik napján.
 A lévai kir. jbiróság mint telekkvi hatóság.

Gyenes, kis jbiró.